

til Planen om Bygningerne; hvorvidt det derimod finansielt set vil blive saa godt, som vi tænke og ønske det, er en anden Sag.

Det er rigtigt, at der har været talt mange Gange før om at flytte Nyboder. Som det ærede Medlem for Ringsted (Zahle) sagde, trænges der ogsaa til en Forandring, til en Opførelse af ny Boliger for de Folk, der arbejde for Marinen, forudsat, at man i øvrigt mener at skulle bygge Boliger for dem. Det er nok rigtigt, og jeg tror, det ogsaa er fremhævet i Motiverne, at Beboerne derude have mange kære Minder fra denne Bydel, og at de for saa vidt nødvendig ville flytte derfra. Men naar de gøre hele Regnskabet op og veje Fordelene med Ulemperne, saa tror jeg, naar de samtidig se paa, hvilke Boliger der paa andre Steder bydes Folk, der arbejde under samme Vilkaar som de, ville de let komme til det Resultat, at Ulemperne overveje Fordelene. Det er jo en almindelig Betragtning den, at Fattigfolk have det rart i deres lavloftede Stuer; det ser saa hyggeligt ud med disse smaa bitte Vinduer med otte blindfattede Ruder, over hvilke vild Vin og Vedbend slynge sig. Indvendig driver Vandet maaske ned ad Væggen, og Smalhans er til Huse, men udefra set tager det sig mange Gange kønt ud. Hvilken anden Bydel er vel besungen som Nyboder? Vore Romantikere have sunget dens Pris, H. P. Holst og Overskou have sunget om den for os, og alle troede, at der var saa rart og kønt ude i Nyboder. Kun de, der kom Forholdene paa nært Hold, eller de, der selv boede derude, fornam, at Sagen havde en Skyggeside. I Bemærkningerne, der ledsage Lovforslaget, er det ogsaa fremhævet, hvilke skammelige Ulemper der klæbe ved Bygningerne derude. De ere indrettede paa en Maade, der ikke længere svarer til Nutidens Krav. Der er rædsomme Køkkener, stygge, brolagte med Kampesten, saa at Gulvet gaar i Bjerge og Dale. Der skal Konen lave al Maden, og al Transport til og fra Gaarden foregaar derigennem. Det er alt andet end lysteligt. Dertil kommer, at det er Fælleskøkkener, og man kan tænke sig, hvad det vil sige at have Køkkenet fælles med andre. Selv om Nyboderskonerne

ganske vist ere Engle, kan det godt være, at det ogsaa kan have uheldige Følger.

Den højtærede Minister siger, at Husesene ikke opfylde selv de mest elementære Krav til Hygiejne. Jeg tror, man maa give ham Ret deri. En tidligere Minister har sagt, at de vare saa overfyldte med Rotter, at det var ganske uhyggeligt at bo derude; og i det hele taget tror jeg, man maa sige, at fordi vi have faaet Systemskifte, ere Rotterne ikke skiftede. Der er saa mange Rotter, at man har villet paa-staa — det var ganske vist en Spøgefugl, der gjorde det — at det var ikke sandt, at Rotterne stammede fra Asien, de stammede fra Nyboder; Brolægningen er rædsom, Gadedørene ere blevene historiske, idet man siger om en langhaaret Yngling, at han er krøllet som Nyboders Gadedøre. Det er gamle Døre med store, klodsede Klinker, som man maa trykke paa, kort sagt, alt er indrettet efter hele Fortidens Ubekvemmelighed. Det er derfor ogsaa ganske naturligt, at de Folk, der leve der, komme til at lide derunder. Der er mange Nyboderkoner, der lide af Gigt. Det kan være, at det historiske Gebis, den højtærede Marineminister har omtalt, stammer fra de daarlige Køkkener.

Jeg mener derfor — og jeg tror ogsaa alle ere enige derom, selv det ærede Medlem for Ringsted (Zahle) — at der maa og bør ske en Forandring, baade af Hensyn til Arbejderne og af Hensyn til, at Nyboder ligger paa en Plads, hvor Byen Kjøbenhavn kræver en Udvikling. Det er jo saa morsomt derude med Gaderne, der ligge kastede saadan imellem hinanden, at man daarlig kan finde Rede i dem. F. Eks. Adelgade. Den fører os først ned mod St. Pauls-Kirkeplads; men omtrent parallelt med Adelgade gaar der en anden Stump Gade, som ogsaa hedder Adelgade. Og naar man saa gaar hen ad den og ned ad Ny-Kronprinsessegade og hen til Sunsonsgade, saa er der ogsaa der en Gade, som hedder Adelgade. Sagen er den, at der er bygget Huse imellem, og derved er denne Konfusion fremkommen; det kunde der selvfølgelig raades Bod paa ved andre Navne, saa det har for saa vidt mindre at sige.

Men eet Spørgsmaal tror jeg, man